

فصلنامه علمی پژوهشی
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت
سال دوم / شماره هفتم / پاییز ۱۳۹۲

ارزیابی تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

علی اکبر نونهال نهر

استادیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بستان آباد، ایران

مهدی علی نژاد ساروکلانی

مربی حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ایران

پریسا خضری

کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ایران (مسئول مکاتبات)

parisa_922@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۲/۲/۱ تاریخ پذیرش: ۹۲/۴/۱۷

چکیده

هدف از این پژوهش ارزیابی تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. جهت تعیین کیفیت حسابرسی از دو معیار اندازه مؤسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرس و به منظور اندازه گیری مدیریت سود به عنوان متغیر وابسته از مدل تعدیل شده جونز و هم چنین از اندازه شرکت، اهرم مالی و جریان نقد حاصل از عملیات به عنوان متغیرهای کنترلی استفاده شده است. در این پژوهش تعداد ۵۰ شرکت تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۹ بررسی شده اند. برای آزمون فرضیه ها نیز از مدل رگرسیون خطی چند گانه استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی بیانگر این مطلب است که مؤسسات حسابرسی بزرگ تر و دوره تصدی طولانی تر حسابرس بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر منفی دارند. ولی با افزودن متغیرهای کنترلی نتایج نشان دهنده عدم تأثیر مؤسسات حسابرسی بزرگ تر بر مدیریت سود و تاثیر منفی دوره تصدی طولانی تر حسابرس بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

واژه های کلیدی: کیفیت حسابرس، مدیریت سود، شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

۱- مقدمه

انجام سرمایه گذاری یکی از نیازهای اولیه جهت عبور از یک اقتصاد توسعه نیافته به سمت یک اقتصاد توسعه یافته است. بدون شک، برای هدایت سرمایه های افراد علاقه مند به سرمایه گذاری، نیازمند جلب اعتماد آنان هستیم. برای این منظور، سرمایه گذاران خواهان اطلاعاتی هستند که به آن ها در جهت انجام یک سرمایه گذاری موفق یاری رساند.

صورت های مالی به عنوان مهم ترین بخش از مجموعه اطلاعات مالی محسوب می شود. اما مسئله مهم، تردید در مورد قابلیت اتکای اطلاعات مزبور است که از تضاد منافع سرچشمه می گیرد. علاوه بر تضاد منافع، مسائل دیگری نیز از قبیل عدم دسترسی مستقیم استفاده کنندگان به اطلاعات، موجب تقاضا برای خدمات حسابرسی مستقل شده است. در واقع نقش حسابرسی ارزیابی کیفیت اطلاعات برای استفاده کنندگان است. سود حسابداری و اجزای مربوط به آن، از جمله اطلاعاتی محسوب می شود که در هنگام تصمیم گیری توسط افراد در نظر گرفته می شود. این رقم بر مبنای ارقام تعهدی محاسبه و شناسایی می گردد (سجادی، ۱۳۸۲).

اگرچه مسئولیت اصلی تهیه صورت های مالی بر عهده مدیریت شرکت است، ولی در پی رسوایی های مالی اخیر در سطح جهان و بروز نگرانی هایی در مورد قابلیت اتکای پذیرد صورت های مالی، انگشت اتهام به سوی حسابرسان نشانه رفته است تا جایی که عموماً از این وقایع به عنوان «شکست حسابرسی» یاد می شود. تلقی عموم این است که نبود استقلال و کیفیت ضعیف حسابرس موجب وقوع چنین وقایعی شده است (لی، ۲۰۰۷). فرآیند حسابرسی در واقع یکی از راه های مشخص کردن اعتبار اطلاعات صورت های مالی است. با رشد رقابت در حرفه، مؤسسات حسابرسی ضرورت ارائه خدمات خود با کیفیت هرچه بهتر به بازار را بیشتر دریافتند و برای رقابت بر پایه ای به غیر از حق الزحمه، مؤسسات حسابرسی به دنبال متفاوت کردن خدماتشان هستند. لذا کیفیت حسابرسی از اهمیت ویژه ای نزد استفاده کنندگان برخوردار است. با توجه به این که روند خصوصی سازی با اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی شتاب

نسبتاً بیشتری گرفته است، لزوم انجام حسابرسی با کیفیت صورت های مالی این شرکت ها برای پذیرش سهام آن ها در بورس اوراق بهادار تهران به منظور افزایش قابلیت اعتماد و شفافیت اطلاعاتی در آن ضروری به نظر می رسد و با وجود انگیزه های مدیران برای اعمال مدیریت سود لازم است رابطه بین مدیریت سود و کیفیت حسابرسی به منظور ارائه اطلاعاتی جهت تصمیم گیری بهتر استفاده کنندگان این صورت ها، بررسی و مشخص شود. لذا با توجه به اهمیت موضوع و با توجه به این که تاکنون پژوهشی در این خصوص در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در ایران انجام نشده است این پژوهش به دنبال بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در شرکتهای تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد و می تواند به عنوان معیاری جدید در کمک به تصمیم گیری و ارائه راه کارهای مناسب، مورد توجه سهام داران و سرمایه گذاران و اعتباردهندگان قرار گیرد.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

یکی از اجزای صورت های مالی که به عنوان معیار ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری واحد انتفاعی مورد توجه قرار می گیرد گزارشگری سود می باشد. محاسبه سود خالص یک واحد انتفاعی متأثر از روش ها و برآوردهای حسابداری است. به دلیل آگاهی بیشتر مدیران از وضعیت شرکت، انتظار می رود اطلاعات به گونه ای تهیه و ارائه شود که وضعیت شرکت را به بهترین نحو ممکن منعکس کند. ولی بنا به دلایلی نظیر تلاش برای ابقا در شرکت، دریافت پاداش و غیره، مدیریت واحد انتفاعی خواسته یا ناخواسته ممکن است با دست کاری سود، وضعیت شرکت را مطلوب جلوه دهد. تحت چنین شرایطی ممکن است سود واقعی با سود گزارش شده در صورت های مالی مغایرت داشته و رویدادی تحت عنوان مدیریت سود رخ دهد (نمازی و همکاران، ۱۳۹۰). به طور کلی هدف حسابرسان، حفاظت از منافع سهامداران در مقابل تحریفات و اشتباهات بااهمیت موجود در صورت های مالی است و در این میان انگیزه های مدیران در جهت اعمال منافع شخصی در کیفیت سود، مانع از

های موسسه حسابرسی است، در حالی که کیفیت حسابرسی مبتنی بر مفهوم کیفیت واقعی هریک از پروژه های حسابرسی است. بنابراین، تمایز قائل شدن بین این دو مفهوم در پژوهش های مربوط به کیفیت حسابرسان ضروری است. لازم به ذکر است که مفهوم کیفیت حسابرسان نخستین بار توسط نونهال‌نهر و همکاران (۱۳۸۹) در ادبیات حسابداری ایران مطرح گردیده است.

اصطلاح عرضه عمومی اولیه^۱ که رواج آن به بازارهای پررونق ۱۹۹۰ برمی گردد عبارت است از این که یک شرکت برای اولین بار در طول دوران فعالیت خود اقدام به عرضه سهام به عموم نماید (جانگوییست^۲، ۲۰۰۵). این شرکت ها تازه تاسیس نبوده و غالباً حداقل دارای ۳ سال سابقه فعالیت می باشند؛ لذا در این اصطلاح، کلمه "اولیه"، به معنی عرضه سهام شرکت برای اولین بار به سهامداران بیرونی از طریق بورس، در زمانی می باشد که شرکت مزبور، در پروسه ای از فعالیت خود دریافت کرده که پذیرش در بورس، کمک شایانی به جذب سرمایه، چه از طریق سهامداران و چه از طریق استقراض، کاهش هزینه های تامین مالی و حتی کاهش مالیات می نماید (کین فام و می فام، ۲۰۰۶). ژو و همکاران (۲۰۰۳) دریافتند که ارتباطی مابین حسابرسان ۵ موسسه بزرگ حسابرسی و حسابرسان متخصص صنعت با مدیریت سود کمتر در شرکت های عرضه عمومی اولیه وجود دارد. در پژوهش حاضر اندازه حسابرسان و دوره تصدی حسابرسان به عنوان شاخص های کیفیت حسابرسان در نظر گرفته می شوند. دلیل استفاده از این دو متغیر نیز تاکید بر تفکیک مفهوم کیفیت حسابرسان از مفهوم کیفیت حسابرسی است. از آنجا که عوامل زیادی بر کیفیت حسابرسی تاثیر می گذارند، تعیین چهارچوبی برای تعیین کیفیت حسابرسی موضوعی با اهمیت محسوب می شود. جری و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرسی، حاکمیت شرکتی و مدیریت سود، برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی از سه معیار اندازه حسابرسان، تخصص صنعت حسابرسان و دوره تصدی حسابرسان استفاده کردند و دریافتند این معیارها دارای رابطه منفی با مدیریت سود می باشند. صفری و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود، به بررسی

رسیدن حسابرسان به اهداف خود می شوند. در مقابل، حسابرسان می توانند با افزایش کیفیت حسابرسی، مدیریت سود احتمالی توسط مدیران را کشف کرده و مدیران را در راستای اعمال مدیریت سود در تنگنا قرار دهند (همان منبع). از سوی دیگر کیفیت حسابرسی که تعیین کننده عملکرد حسابرسی است تابع عوامل متعددی از قبیل توانایی های حسابرسان (شامل دانش، تجربه، قدرت تطبیق و کارایی فنی) و اجرای حرفه ای (شامل استقلال، عینیت، مراقبت حرفه ای، تضاد منافع و قضاوت) می باشد (مجتهدزاده و همکاران، ۱۳۸۳). کیفیت حسابرسان نیز عبارت است از حسن شهرت و مراقبت حرفه ای حسابرسان، که در نتیجه حسن شهرت حسابرسان، اعتبار اطلاعات صورت های مالی افزایش یافته و بر اثر نظارت و مراقبت حرفه ای حسابرسان، کیفیت اطلاعات صورت های مالی افزایش خواهد یافت. یکی از شاخص های کمی اندازه گیری کیفیت حسابرسان، "میزان مراقبت حرفه ای حسابرسان و توانایی نظارت آن" یعنی "دوره تصدی حسابرسان" است. هرچه دوره تصدی حسابرسان بیشتر باشد، شناخت او از صاحبکار و تخصص وی در آن صنعت خاص بالاتر رفته و موجب افزایش کیفیت حسابرسان خواهد شد (مایرز^۱ و همکاران، ۲۰۰۳). مهم ترین شاخص اندازه گیری حسن شهرت حسابرسان، "اندازه حسابرسان" است که این دو با هم رابطه مستقیم دارند، به طوری که انتظار می رود هر چه اندازه مؤسسه حسابرسی بزرگ تر باشد، کیفیت حسابرسان هم بالاتر باشد (حساس یگانه، ۱۳۸۴). یک مشکل اساسی در تعریف کیفیت حسابرسان ایجاد تمایز بین کیفیت حسابرسی و کیفیت حسابرسان است. بسیاری از پژوهش ها هیچ تفاوتی بین این دو واژه (مفهوم) قائل نشده و اغلب آن ها را معادل یکدیگر به کار می گیرند. کیفیت حسابرسان به عنوان کیفیت کلی خدمات حسابرسی در تمام حسابرسی های موسسه حسابرسی تعریف می شود. کیفیت حسابرسان باید برای هر پروژه حسابرسی بطور جداگانه (بر مبنای خدمت به خدمت) تعریف شود. زیرا موسسه حسابرسی ممکن است تمام حسابرسی های خود را در یک سطح کیفی مشابه اجرا نکند. به عبارت دیگر، کیفیت حسابرسان مبتنی بر مفهوم کیفی بودن حسابرسی

تأثیر کیفیت حسابرسی بر ارقام تعهدی اختیاری به عنوان معیاری برای اندازه گیری مدیریت سود پرداختند. آنها برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی از سه معیار اندازه حسابرسی، تخصص صنعت حسابرسی و استقلال حسابرسی استفاده کردند و به این نتیجه رسیدند که ارقام تعهدی اختیاری با اندازه حسابرسی، تخصص صنعت حسابرسی و استقلال حسابرسی رابطه معکوس دارد. دنیس کورمیر و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان تأثیر حاکمیت شرکتی بر مدیریت سود، به بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر مدیریت سود در شرکت های عرضه عمومی اولیه پرداختند. آن ها دریافتند که شرکت های با مکانیزم حاکمیت شرکتی بهتر، احتمال کمتری برای استفاده از مدیریت سود جهت دست یابی به سودهای پیش بینی شده دارند. اینام و همکاران^۴ (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرسی و مدیریت سود در تونس، به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی (اندازه حسابرسی، تخصص صنعت حسابرسی و دوره تصدی حسابرسی) بر محدود کردن میزان مدیریت واقعی سود (دستکاری فعالیتهای واقعی) و مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی پرداختند. نتایج پژوهش آن ها نشان می دهد که حسابرسان متخصص صنعت و حسابرسان ۴ مؤسسه بزرگ حسابرسی با سطوح پایین تر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی مرتبط هستند. هم چنین بین حسابرسان ۴ مؤسسه بزرگ حسابرسی و میزان مدیریت واقعی سود رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. به علاوه آن ها دریافتند افزایش دوره تصدی حسابرسی با مدیریت واقعی سود و مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی بیشتر، ارتباطی ندارد. نونهال نهر و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان رابطه بین کیفیت حسابرسی و قابلیت اتکای ارقام تعهدی، جهت تعیین کیفیت حسابرسی از دو معیار اندازه مؤسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرسی استفاده کردند. به این صورت که اگر در طی دوره پژوهش، حسابرسی بیش از ۴ سال حسابرسی شرکت صاحبکار شده باشد مقدار متغیر مجازی دوره تصدی حسابرسی برابر با یک و در غیر این صورت برابر با صفر در نظر گرفته شده است. آن ها به این نتیجه رسیدند که شرکت های حسابرسی شده توسط حسابرسی با کیفیت بالاتر در

مقایسه با شرکت های حسابرسی شده توسط حسابرسی با کیفیت پایین تر، دارای ضریب پایداری ارقام تعهدی بیشتری بوده و در نتیجه قابلیت اتکای ارقام تعهدی بالایی دارند. نمازی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، جهت تعیین کیفیت حسابرسی از دو معیار اندازه حسابرسی و دوره تصدی حسابرسی (۴ سال) و به منظور محاسبه مدیریت سود از مدل تعدیل شده جونز استفاده کردند. آنها دریافتند که بین مدیریت سود و اندازه حسابرسی، یک رابطه مثبت ولی غیرمعنی دار و هم چنین بین مدیریت سود و دوره تصدی حسابرسی رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. سجادی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود، به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود و معرفی پژوهش های مختلف انجام شده در این زمینه پرداختند. آنها به این نتیجه رسیدند که حسابرسان با رسیدگی های دقیق و باکیفیت خود می توانند ارقام تعهدی مورد استفاده ی مدیران را کاهش و مدیریت سود را محدود کنند.

۳- فرضیه های پژوهش

روسمین (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرسی و مدیریت سود به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود پرداخت. وی دریافت که رابطه معکوسی بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود وجود دارد. به این صورت که هر چقدر کیفیت حسابرسی افزایش یابد مدیریت سود پایین می آید. فرضیه اصلی پژوهش حاضر بر اساس مطالعات اکتشافی اولیه و بررسی متون نظری، پیشینه ی پژوهش های انجام شده و مطالعه ی مقدماتی، به شرح زیر بیان می شود.

فرضیه اصلی: بالا بودن کیفیت حسابرسی موجب کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می شود.

در ادامه و جهت پشتیبانی از نتایج به دست آمده از آزمون فرضیه اصلی، تأثیر موسسات حسابرسی بزرگ تر بر مدیریت سود را در فرضیه فرعی اول و هم چنین

۴- روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر نوع روش پژوهش، توصیفی بوده و با توجه به این که قصد بررسی تاثیر کیفیت حسابرسان بر مدیریت سود در شرکت‌ها را دارد و از اطلاعات مربوط به گذشته شرکت‌ها استفاده کرده است، از نوع علی‌پس رویدادی می‌باشد. از لحاظ هدف نیز با توجه به این که این پژوهش در جستجوی دست‌یابی به یک هدف عملی است، لذا از این نظر کاربردی است.

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۹ می‌باشد. هم‌چنین، نمونه مورد بررسی پژوهش با اعمال شرایط زیر انتخاب شده‌اند:

۱) جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری، بیمه و بانک نباشند؛ زیرا ماهیت مدیریت، فعالیت‌ها و گزارشگری مالی در آن‌ها متفاوت است.

۲) داده‌های مورد نیاز پژوهش از آن‌ها در دسترس باشد.

۳) طی دوره زمانی مورد نظر پژوهش، مورد حسابرسی قرار گرفته باشند.

با توجه به موارد ذکر شده، تعداد شرکت‌های مورد بررسی به ۵۰ شرکت رسید.

در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده می‌شود. در بخش کتابخانه‌ای می‌توان نظری پژوهش از کتب و مقالات تخصصی مربوطه گردآوری می‌شود. ابزار گردآوری اطلاعات میدانی و واقعی شرکت‌ها در این پژوهش، بانک‌های اطلاعاتی موجود هم‌چون نرم‌افزار ره‌آورد نوین، اطلاعات اولیه (صورت‌های مالی موجود) در کتابخانه بورس اوراق بهادار تهران و سایت رسمی بورس می‌باشد و ابزار گردآوری داده‌های نظری نیز منابع علمی و پژوهشی خارجی و داخلی موجود و در دسترس می‌باشد. هم‌چنین جهت آزمون فرضیه‌ها و در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اکسل و هم‌چنین نرم‌افزار آماری SPSS استفاده می‌شود.

تاثیر دوره تصدی طولانی تر حسابرسان بر مدیریت سود را نیز در فرضیه فرعی دوم مورد بررسی و آزمون قرار خواهیم داد.

ژو و همکاران (۲۰۰۳) دریافتند که ارتباطی مابین حسابرسان ۵ موسسه بزرگ حسابرسی و حسابرسان متخصص صنعت با مدیریت سود کمتر در شرکت‌های عرضه عمومی اولیه وجود دارد. به این صورت که مدیریت سود در شرکت‌هایی که توسط این ۵ موسسه حسابرسی شده‌اند و شرکت‌هایی که حسابرسان آنها متخصص صنعت است کمتر از شرکت‌های دیگر می‌باشد. چن و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهشی با انتخاب ۴ موسسه بزرگ حسابرسی به عنوان حسابرسان باکیفیت دریافتند که بین مدیریت سود و اندازه حسابرسان ارتباط معنی‌داری وجود دارد؛ به این صورت که بزرگ‌تر بودن مؤسسات حسابرسی موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت‌ها می‌شود. این فرضیه نیز جهت ارزیابی و تکمیل نتایج پژوهش‌های قبلی و فرضیه اصلی پژوهش تدوین گشته است.

فرضیه فرعی اول: مؤسسات حسابرسی بزرگ‌تر موجب کاهش مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌شوند.

نتایج پژوهش‌های میرز و همکاران (۲۰۰۳) نشان می‌دهد با طولانی شدن همکاری حسابرسان و صاحب‌کار، پراکندگی در توزیع اقلام تعهدی اختیاری کاهش می‌یابد؛ به عبارت دیگر، روابط طولانی مدت می‌تواند به اعمال قدرت از سوی حسابرسان منجر شود تا بدین وسیله دستکاری اقلام تعهدی توسط مدیریت کاهش یابد. جری و همکاران (۲۰۱۰) دریافتند هر چه قدر دوره تصدی حسابرسان طولانی‌تر باشد موجب ارتقا تخصص حسابرسان در صنعت صاحب‌کار می‌شود و در نتیجه مدیریت سود پایین می‌آید. این فرضیه نیز جهت ارزیابی و تکمیل نتایج پژوهش‌های قبلی و فرضیه اصلی پژوهش تدوین شده است.

فرضیه فرعی دوم: طولانی‌تر بودن دوره تصدی حسابرسان موجب کاهش مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌شود.

$\square REC_{it}$ = تغییرات حساب ها و اسناد دریافتنی طی سالهای 1 تا t برای شرکت i

$$DACC_{it} = TACC_{it} / TA_{it-1} - NDACC_{it} \quad (3)$$

$DACC_{it}$ = اجزای مدیریت شده اقلام تعهدی شرکت i در سال t که معادل جمع اقلام تعهدی اختیاری است.

متغیر مستقل پژوهش شامل کیفیت حسابرسی است که برای اندازه گیری آن از متغیرهای زیر استفاده می شود.

الف - اندازه مؤسسه حسابرسی: سازمان

حسابرسی و موسسه حسابرسی مفید راهبر به عنوان مؤسسه بزرگ و دارای اعتبار و شهرت بالا (درجه 1) و در مقابل سایر مؤسسات حسابرسی (مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی)، که اندازه آن ها نسبت به سازمان حسابرسی کوچک تر است، به عنوان مؤسسات دارای اعتبار و شهرت پایین (درجه 2) در نظر گرفته می شود. در صورتی که حسابرسی شرکت صاحبکار در طی دوره پژوهش، سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر بوده باشد، مقدار متغیر مجازی اندازه حسابرسی برابر با یک و در غیر این صورت مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته می شود.

ب - دوره تصدی حسابرسی: در صورتی که در طی دوره پژوهش 8 ساله، حسابرسی حداقل 4 سال به صورت متوالی حسابرسی شرکت صاحب کار بوده باشد، مقدار متغیر مجازی دوره تصدی حسابرسی برابر با یک و در غیر این صورت مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته می شود. به علت عدم وجود الزام قانونی برای چرخش مؤسسات حسابرسی در قلمرو زمانی پژوهش، دوره های زمانی چرخش مؤسسات حسابرسی در کلیه شرکت ها یکسان نمی باشد، لذا در این پژوهش دوره زمانی حداقل 4 ساله (دوره زمانی مصوب در دستورالعمل جدید سازمان بورس و اوراق بهادار تهران) به عنوان معیار چرخش در نظر گرفته شده است.

5- مدل و متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه گیری آن

به منظور آزمون هر یک از فرضیه های پژوهش، از دو مدل رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده است، که یک بار این مدل رگرسیونی بدون دخالت متغیرهای کنترلی و بار دیگر با دخالت متغیرهای کنترلی برآورد و مورد استفاده قرار گرفته است. متغیر وابسته پژوهش شامل مدیریت سود است که از طریق اقلام تعهدی اختیاری اندازه گیری می شود. به منظور تخمین اقلام تعهدی اختیاری از مدل تعدیل شده جونز (ارائه شده توسط دچو، سلوان و سویینی، 1995) استفاده می شود، زیرا این مدل هم معاملات اقتصادی و هم خط مشی اعتباری شرکت را کنترل می نماید. این مدل به شرح زیر است (چن، 2010):

$$TACC_{it} / TA_{it-1} = a_{0j}(1/TA_{it-1}) + a_{1j}(\Delta REV_{it}/TA_{it-1}) + a_{2j}(PPE_{it}/TA_{it-1}) + e_{it} \quad (1)$$

$TACC_{it}$ = جمع اقلام تعهدی (سود قبل از اقلام غیر مترقبه منهای جریان های نقدی عملیاتی) در سال t برای شرکت i

TA_{it-1} = جمع دارایی ها در سال t-1 برای شرکت i

ΔREV_{it} = تغییرات درآمد طی سال t-1 تا t برای شرکت i

PPE_{it} = مبلغ ناخالص اموال، ماشین آلات و تجهیزات در سال t برای شرکت i

e_{it} = مجموع خطای رگرسیون، فرض بر این است که بصورت مقطعی ناهمبسته و دارای توزیع نرمال با میانگین صفر هستند.

$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ = پارامترهای خاص هر شرکت .

سپس این ضرایب برآوردی حاصل از رگرسیون برای برآورد میزان اقلام تعهدی مدیریت شده برای هر شرکت نمونه از طریق کسر نمودن اقلام تعهدی مدیریت نشده از جمع اقلام تعهدی به شرح زیر به دست می آید.

$$NDACC_{it} = a_{0j}(1/TA_{it-1}) + a_{1j}(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}) / TA_{it-1} + a_{2j}(PPE_{it} / TA_{it-1}) \quad (2)$$

$NDACC_{it}$ = جمع اقلام تعهدی غیر اختیاری برای شرکت i در سال t

متغیرهای کنترلی

الف - جریان نقد عملیاتی (CFO): وجه نقد حاصل

از عملیات به آن دسته از جریان‌های ورودی و خروجی وجه نقد اطلاق می‌گردد که از فعالیت‌های عملیاتی شرکت ناشی گردد. این متغیر از تقسیم وجه نقد حاصل از عملیات شرکت بر میانگین دارایی‌های شرکت به دست می‌آید.

ب - اهرم مالی (LEV): اهرم مالی نشان دهنده

میزان استفاده از بدهی‌ها در ساختار سرمایه شرکت است و از تقسیم مجموع بدهی‌های کوتاه مدت و بلند مدت بر مجموع دارایی‌های شرکت به دست می‌آید. این متغیر برای کنترل مسائل نمایندگی است و در بسیاری از پژوهش‌های مربوط به ارزش یابی شرکت به عنوان یک متغیر کنترلی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ج - اندازه شرکت (SIZE): در این پژوهش اندازه

شرکت از طریق لگاریتم مبلغ فروش کل شرکت اندازه‌گیری می‌شود. با توجه به نرخ تورم بالا در ایران به نظر می‌رسد مجموع فروش سالانه شرکت شاخص مناسب تری برای اندازه شرکت باشد.

۶- یافته‌های پژوهش

در روش‌های توصیفی تلاش بر آن است تا با ارائه جداول و استفاده از معیارهای آمار توصیفی نظیر شاخص‌های مرکزی و پراکندگی به توصیف داده‌های پژوهش پرداخته شود تا این امر به شفافیت موضوع کمک کند. نتایج شاخص‌های توصیفی در نگاره (۱) آورده شده است.

یافته‌های آمار توصیفی در نگاره ۱ نشان می‌دهد که مقدار میانگین، میانه، حداقل و حداکثر برای اقلام تعهدی اختیاری به ترتیب ۰/۰۹۳۳، ۰/۰۶۲۸، ۱/۳۶۵- و ۲/۴۵۵ می‌باشد. نوسان در ارقام تعهدی با توجه به حداقل و حداکثر نشان دهنده این است که با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری مدیریت سود صورت می‌گیرد. مقدار میانگین اندازه حسابرسان نشان می‌دهد که ۳۰٪ از شرکت‌ها توسط موسسات حسابرسی بزرگ تر حسابرسی شده‌اند. مقدار میانگین دوره تصدی حسابرسان نشان می‌دهد که ۵۲٪ از شرکت‌ها دارای دوره تصدی طولانی‌تر (۴ سال) می‌باشند. میانگین و میانه اهرم مالی به ترتیب ۰/۵۵۰ و ۰/۵۵۱ می‌باشد که نشان می‌دهد ۵۵٪ از دارایی‌های شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران توسط بدهی‌ها تامین شده‌اند.

به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش ابتدا به بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف پرداخته شد. نتایج حاصل از این آزمون بیانگر نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌باشد. سپس به آزمون هریک از فرضیه‌های اصلی و فرعی به صورت مجزا پرداخته شده است. نگاره‌های ۲ و ۳ یافته‌های آزمون فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر تاثیر کیفیت بالای حسابرسان بر کاهش مدیریت سود را نشان می‌دهند. این فرضیه با استفاده از رگرسیون خطی چندگانه، یک بار بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی (نگاره ۲) و بار دیگر با در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی (نگاره ۳) انجام شد.

نگاره (۱) - آمار توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

نوع متغیر	عنوان متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	میانه	انحراف معیار
وابسته	اقلام تعهدی اختیاری	۵۰	-۳۶۵/۱	۴۵۵۱۷/۲	۰/۰۹۳۳	۰/۰۶۲۸	۸۰۹۰۲/۰
	اندازه حسابرسان	۵۰	۰	۱	۳۰/۰	۰/۰	۴۶۳/۰
مستقل	دوره تصدی حسابرسان	۵۰	۰	۱	۵۲/۰	۰/۰۱	۵۰۵/۰
	اهرم مالی	۵۰	۲۴۸۶/۰	۹۴۲۷/۰	۵۵۰۰/۰	۵۵۱۵/۰	۱۶۸۴۰/۰
کنترلی	اندازه شرکت	۵۰	۰۳۱/۱۰	۱۸۷۹/۱۴	۷۱۱۳/۱۱	۵۷۶۱/۱۱	۸۶۶۸۸/۰
	جریان نقد عملیاتی	۵۰	۲۹۱۸/۰-	۵۲۰۹/۰	۱۷۰۷۱/۰	۱۸۳۵۴/۰	۱۷۸۳۰/۰

نگاره (۲) - مدل رگرسیونی بین مدیریت سود و کیفیت حسابرسی بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۰/۴۸۴	۳/۲۴۹	۰/۰۰۲
اندازه حسابرسی	-۰/۲۶۵	-۰/۹۹۲	۰/۳۲۶
دوره تصدی حسابرسی	-۰/۵۹۸	-۲/۴۴۱	۰/۰۱۸
	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین - واتسون	سطح معنی داری
	۰/۱۹۱	۲/۰۳۵	۰/۰۰۳

نگاره (۳) - مدل رگرسیون نهایی بین مدیریت سود و کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۳/۸۷۷	۲/۷۵۸	۰/۰۰۸
جریان نقدی عملیاتی	-۱/۱۰۹	-۲/۰۲۱	۰/۰۴۹
اندازه شرکت	-۰/۲۸۷	-۲/۳۰۵	۰/۰۲۶
دوره تصدی حسابرسی	-۰/۴۴۴	-۲/۰۹۱	۰/۰۴۲
	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین - واتسون	سطح معنی داری
	۰/۳۲۰	۲/۱۷۵	۰/۰۰۰

کمتر از ۰/۰۵ است، لذا نتیجه می گیریم مدل رگرسیون معتبر است و چون مقدار معنی داری برای آماره t کمتر از ۰/۰۵ است، مقادیر ضرایب حاصله قابل قبول بوده و مدل رگرسیونی به صورت زیر خواهد بود:

$$0.444 \text{ SIZE}_{it} - 0.287 \text{ CFO}_{it} - 1/109 - 3/877 \text{ DACC}_{it} = \text{AudTenure} + \varepsilon_{it}$$

نگاره های ۴ و ۵ یافته های حاصل از آزمون فرضیه فرعی اول پژوهش مبنی بر تاثیر موسسات حسابرسی بزرگ تر بر کاهش مدیریت سود را نشان می دهد.

نگاره (۴) مدل رگرسیونی بین مدیریت سود و اندازه

حسابرس بدون دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۰/۲۷۹	۲/۱۵۸	۰/۰۳۶
اندازه حسابرسی	۰/۶۱۸	-۲/۶۲۱	۰/۰۱۲
	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین - واتسون	سطح معنی داری
	۰/۱۰۷	۲/۲۰۵	۰/۰۱۲

نتایج ارائه شده در نگاره (۲) نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵٪، متغیر دوره تصدی حسابرسی در مدل رگرسیون بهینه باقی می ماند و متغیر اندازه حسابرسی حذف می شود. به عبارت دیگر دوره تصدی طولانی تر حسابرسی موجب کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می شود.

با توجه به یافته های ارائه شده در نگاره (۳) که با دخالت متغیرهای کنترلی انجام شده اند، فقط متغیرهای جریان نقدی عملیاتی، اندازه شرکت و دوره تصدی حسابرسی در معادله رگرسیون جای گرفتند و بقیه متغیرها حذف شدند؛ به بیان دیگر، فقط متغیرهای جریان نقدی عملیاتی، اندازه شرکت و دوره تصدی حسابرسی هستند که تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کنند. لازم به ذکر است که ضریب تعیین تعدیل شده (R^2) حاصل از تحلیل برابر ۰/۳۲ است؛ به بیان دیگر، این سه متغیر فقط ۳۲٪ از تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کنند. یکی از شروط استفاده از رگرسیون، استقلال باقی مانده هاست؛ با توجه به این که آزمون دوربین - واتسون $2/175 < D.W < 2/5$ می باشد پس باقی مانده ها مستقل هستند. همان طور که مشاهده می شود مقدار معنی داری برای آماره F

نگاره های ۶ و ۷ یافته های حاصل از آزمون فرضیه فرعی دوم پژوهش مبنی بر تاثیر دوره تصدی طولانی تر حسابرسان بر کاهش مدیریت سود را نشان می دهد. همان گونه که یافته های ارائه شده در نگاره (۶) نشان می دهند، در سطح اطمینان ۹۵٪ متغیر دوره تصدی حسابرسان در مدل رگرسیون بهینه باقی می ماند. به عبارت دیگر بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی، دوره تصدی طولانی تر حسابرسان موجب کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می شود.

نگاره (۶) مدل رگرسیونی بین مدیریت سود و دوره تصدی حسابرسان بدون دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۰/۴۷۳	۳/۱۸۴	۰/۰۰۳
دوره تصدی حسابرسان	-۰/۷۳۰	-۳/۵۴۴	۰/۰۰۱
	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین- واتسون	سطح معنی داری
	۰/۱۹۱	۱/۹۸۰	۰/۰۰۱

هم چنین با توجه به نگاره (۷) و با دخالت متغیرهای کنترلی، در سطح اطمینان ۹۵٪ فقط متغیرهای اندازه شرکت، جریان نقد عملیاتی و دوره تصدی حسابرسان در معادله رگرسیون جای گرفتند و بقیه متغیرها حذف شدند؛ به بیان دیگر، فقط متغیرهای اندازه شرکت، جریان نقد عملیاتی و دوره تصدی حسابرسان تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کنند. لازم به ذکر است که ضریب تعیین تعدیل شده (R^2) حاصل از تحلیل برابر ۰/۳۲ است؛ به بیان دیگر، این متغیرها هم تقریباً ۳۲٪ از تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کنند. با توجه به این که نتیجه آزمون دوربین- واتسون $D.W = 2/175 < 2/5$ می باشد پس باقی مانده ها مستقل هستند. همان طور که مشاهده می شود مقدار $Sig = 0/000$ برای آماره F کمتر از ۰/۰۵ است، لذا نتیجه می گیریم که مدل رگرسیون معتبر است و چون مقدار $Sig = 0/000$ برای آماره t کمتر از ۰/۰۵ است، مقادیر

نتایج ارائه شده در نگاره (۴) نشان می دهد که بدون دخالت متغیرهای کنترلی و در سطح اطمینان ۹۵٪، متغیر اندازه حسابرسان در مدل رگرسیون بهینه باقی می ماند. یعنی موسسات حسابرسانی بزرگ تر موجب کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می شوند. ضریب تعیین تعدیل شده حاصل از تحلیل فوق برابر ۰/۱۰۷ می باشد. به عبارت دیگر این متغیر فقط ۱۰٪ از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می کند و چون مقدار معنی داری برای آماره F کمتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین مدل رگرسیون معتبر است.

نگاره (۵) مدل رگرسیونی نهایی با دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۵/۳۸۴	۳/۸۹۰	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	-۰/۴۵۲	-۳/۸۳۳	۰/۰۰۰
	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین- واتسون	سطح معنی داری
	۰/۲۱۸	۲/۲۲۲	۰/۰۰۰

با توجه به یافته های ارائه شده در نگاره (۵) و با دخالت متغیرهای کنترلی، در سطح اطمینان ۹۵٪، فقط متغیراندازه شرکت در معادله رگرسیون جای گرفت و بقیه متغیرها حذف شدند؛ به بیان دیگر، فقط متغیر اندازه شرکت تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کند. لازم به ذکر است که ضریب تعیین تعدیل شده (R^2) حاصل از تحلیل برابر ۰/۲۱۸ است؛ به بیان دیگر، این متغیر فقط ۲۱٪ از تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کند؛ با توجه به این که نتیجه آزمون دوربین- واتسون نیز $D.W = 2/22 < 2/5$ می باشد پس باقی مانده ها مستقل هستند. همان طور که مشاهده می شود مقدار $Sig = 0/000$ برای آماره F کمتر از ۰/۰۵ است، لذا نتیجه می گیریم که مدل رگرسیون معتبر است و چون مقدار $Sig = 0/000$ برای آماره t کمتر از ۰/۰۵ است، مقادیر ضرایب قابل قبول بوده و مدل رگرسیونی نیز به صورت زیر خواهد بود:

$$DACC_{it} = 5/384 - 0/452 SIZE_{it} + \varepsilon_{it}$$

ضرایب قابل قبول بوده و مدل رگرسیونی نیز به صورت زیر خواهد بود:

$$DACCit = 3/877 - 0/287 SIZEit - 1/109 CFOit - 0/444 AudTenure + \epsilon it$$

نگاره (۷) مدل رگرسیون نهایی با دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۳/۸۷۷	۲/۷۵۸	۰/۰۰۸
اندازه شرکت	-۰/۲۸۷	-۲/۳۰۵	۰/۰۲۶
جریان نقد عملیاتی	-۱/۱۰۹	-۲/۰۲۱	۰/۰۴۹
دوره تصدی حسابرس	-۰/۴۴۴	-۲/۰۹۱	۰/۰۴۲
	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین-واتسون	سطح معنی داری
	۰/۳۲۰	۲/۱۷۵	۰/۰۰۰

۷- نتیجه گیری و بحث

هدف از انجام این پژوهش، ارزیابی میزان تاثیر کیفیت حسابرس بر کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. یافته های پژوهش نشان می دهد که اندازه حسابرس تاثیر چندانی بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ندارد؛ یعنی مؤسسات حسابرسی بزرگ تر موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت ها نمی شوند. بنابراین می توان گفت تا حدودی کیفیت حسابرس به بزرگی و کوچکی موسسه حسابرسی ارتباطی ندارد و روندی که در آن شرکت ها برای حسابرسی به سایر مؤسسات حسابرسی (مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی) مراجعه می کنند علامت منفی برای آن شرکت ها تلقی نشود. این نتایج تا حدود زیادی با نتایج پژوهش های ساله و اسمیل (۲۰۰۹) مطابقت دارد. هم چنین، یافته های پژوهش حاکی از آن است که دوره تصدی حسابرس بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق

بهادار تهران تاثیر منفی دارد؛ یعنی دوره تصدی طولانی تر حسابرس موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت ها می شود. می توان چنین نتیجه گیری کرد که انجام عملیات حسابرسی صاحب کار توسط یک مؤسسه طی سال های متمادی می تواند موجب افزایش شناخت و تخصص حسابرس در صنعت صاحب کار مربوطه شده و موجب بالا رفتن سطح کیفیت کار حسابرس، و نیز منجر به کاهش مدیریت سود خواهد شد. این نتایج با نتایج پژوهش های چن و همکاران (۲۰۰۵) و ژو و الدر (۲۰۰۳) مطابقت دارد. هم چنین، نتایج به دست آمده نشان می دهند که اندازه شرکت در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر منفی بر مدیریت سود دارد؛ یعنی با افزایش اندازه شرکت، مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران کاهش می یابد. این موضوع نشان می دهد که شرکت های بزرگ که عمدتاً در معرض توجه و بررسی بیشتری قرار دارند، احتمالاً انگیزه ی کمتری نسبت به شرکت های کوچک تر برای مدیریت سود دارند. نتایج حاصله با نتایج پژوهش ژو و الدر (۲۰۰۳) مطابقت دارد. هم چنین نتایج حاصله حاکی از این هستند که اهرم مالی تاثیری بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ندارد و البته این امر را می توان تا حدودی به دلیل سازوکار و مکانیزم حاکم بر پرداخت وام و اعتبار توسط سیستم بانکی از طریق تاکید بر اخذ وثیقه به جای تاکید بر تحلیل صورت های مالی دانست. هم چنین شرکت ها به دلیل افزایش اهرم مالی بالارفتن ریسک مالی خود نمی توانند بیش از اندازه از طریق بدهی تامین مالی کنند. بنابراین وجود این محدودیت نیز می تواند عدم وجود ارتباط میان اهرم مالی و مدیریت سود را توجیه کند. این نتایج مغایر با نتایج پژوهش چن و همکاران (۲۰۰۵) می باشد. در مورد متغیر جریان نقد عملیاتی نیز نتایج بیانگر این مطلب است که جریان نقد عملیاتی بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر منفی دارد. یعنی با افزایش جریان نقد عملیاتی، مدیریت سود در این شرکت ها کاهش می یابد. این موضوع بیان می دارد، واحدهای تجاری که به دلیل عملکرد ضعیف

قبیل تخصص صنعت حسابرسان، حق الزحمه حسابرسان، استقلال حسابرسان و غیره بررسی نمایند.

- مدیریت سود را با استفاده از مدلی غیر از مدل تعدیل شده جونز اندازه گیری نموده و رابطه آن را با معیارهای کیفیت حسابرسان مورد بررسی قرار دهند.
- تاثیر کیفیت حسابرسان بر فرآیند مدیریت سود را مابین شرکت های بورسی و غیر بورسی به صورت مقایسه ای ارزیابی نمایند.

فهرست منابع

* حساس یگانه، یحیی، علی، جعفری (۱۳۸۴). (عوامل مؤثر بر استقلال و شایستگی اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران در ارائه خدمات گواهی). فصل نامه مطالعات حسابداری، شماره ۱۰، صص ۷۱-۹۴.

* سجادی، سید حسین. ناصح، لادن. (سودمندی حسابرسان مستقل صورت های مالی). بررسی های حسابداری و حسابرسان. شماره ۳۳، صص ۶۵-۹۱.

* سجادی، سید حسین. عربی، مهدی (۱۳۹۰). (تاثیر کیفیت حسابرسان بر مدیریت سود). مجله حسابدار رسمی، بهار ۱۳۹۰، دوره ششم، شماره ۱۲، صص ۱۰۸-۱۰۴.

* مجتهدزاده، ویدا. پروین، آقایی (۱۳۸۳). (عوامل مؤثر بر کیفیت حسابرسان مستقل از دیدگاه حسابداران مستقل و استفاده کنندگان). بررسی های حسابداری و حسابرسان، شماره ۵۳-۷۶، شماره ۳۸.

* نمازی، محمد. بایزیدی، انور. جبارزاده کنگرلویی، سعید (۱۳۹۰). (بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسان و مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران). تحقیقات حسابداری، بهار ۱۳۹۰؛ دوره ۳، شماره (۹)، صص ۲۱-۴.

* نونهال نهر، علی اکبر. جبارزاده، سعید (۱۳۸۹). (رابطه بین کیفیت حسابرسان و قابلیت اتکای اقلام تعهدی). بررسی های حسابداری و حسابرسان، دوره ۱۷ شماره ۶۱، پاییز ۱۳۸۹، صص ۵۵ تا ۷۰.

* Chen, h. Jeff, z. Gerald, L (2010). "Effects of Audit Quality on earnings management and cost of equity capital: evidence from china".

تجاری، وجوه نقد حاصل از عملیات کمتری گزارش کرده اند، احتمالاً مورد ارزیابی ضعیفی توسط سرمایه گذاران قرار خواهند گرفت، بنابراین مدیران این واحد ها دارای انگیزه ای قوی خواهند بود که برای اجتناب از چنین وضعیتی سود خود را بالاتر گزارش کنند، قیمت سهام خود را بالا ببرند و در نهایت، تصویر مناسبی از واحد تجاری شان ارائه دهند. این نتایج با نتایج حاصل از پژوهش چن و همکاران (۲۰۰۵) نیز مطابقت دارد؛ آن ها نشان دادند که جریان نقد عملیاتی بر میزان مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تاثیر منفی دارد. یافته‌های پژوهش شواهد ارائه پیشنهادت زیر را فراهم نمود؛

- با توجه به نتایج مرتبط با تاثیر دوره تصدی حسابرسان می توان به شرکت ها توصیه کرد که برای افزایش کیفیت حسابرسان، دوره تصدی حسابرسان خود را افزایش دهند. هم چنین به سازمان بورس اوراق بهادار نیز پیشنهاد می شود که در دستورالعمل چرخش موسسات حسابرسان (دوره تصدی حداکثر ۴ سال) تجدید نظر نمایند. از طرف دیگر، بیان شده است هر چه دوره تصدی حسابرسان طولانی تر باشد، می تواند استقلال حسابرسان را با خطر مواجه سازد. بدین منظور نیز توصیه می شود که حسابداران توسط سهامداران و مدیران غیرموظف انتخاب شوند تا این که استقلال حسابرسان خدشه دار نشود.
- با توجه به نتایج حاصل از پژوهش، می توان گفت که احتمالاً کیفیت حسابرسان به کوچکی و بزرگی مؤسسه حسابرسان ارتباطی ندارد. بنابراین برای دست یابی به کیفیت بالای حسابرسان در ایران، بایستی به مؤسسات حسابرسان عضو جامعه حسابداران رسمی نیز بیشتر بها داده شود و زمینه برای رقابت این مؤسسات با مؤسسات حسابرسان بزرگ تر (سازمان حسابرسان و مؤسسه مفید راهبر) فراهم شود.
- به پژوهش گران آتی پیشنهاد می شود:
- رابطه بین کیفیت حسابرسان و مدیریت سود را با استفاده از دیگر شاخص های کیفیت حسابرسان از

یادداشت‌ها

1. Myers
2. Initial Public Offering
3. Ljungqvist
4. Inaam et al

- contemporary accounting research. Vol 28 .no 3. PP 892-925.
- * Chen, K. Lin, L. K. Zhou, J (2005). "Audit Quality and Earnings Management for Taiwan IPO Firms.", *Managerial Accounting Journal*, Vol. 20, No. 1, 86-104.
 - * Denis, C. Pascale, L (2012). "Forecasts in IPO Prospectuses: The effect of corporate governance on earnings management".
 - * Inaam, Z.G (2012). " Audit Quality and Earnings Management in the Tunisian Context". *International Journal of Accounting and Financial Reporting*. ISSN 2162-3082 2012, Vol. 2, No. 2.
 - * Jerry, w. Lin, M (2010). "Audit quality, corporate Governance, and earnings management", *International Journal of Auditing*. Vol 14. No 1. PP 57-77.
 - * Kien Pham, Peter. My Pham, Toan (2006). "Pre-IPO Ownership Structure and Its Impact on the IPO Process". School of Banking and Finance, University of New South Wales .
 - * Li, D (2007). "Auditor tenure and accounting conservatism." PhD Thesis, Georgia Institute of Technology.
 - * Ljungqvist , Alexander (2005). IPO Underpricing. Tuck School Of Business at Dartmouth , handbook of corporate finance : empirical corporate finance , vol 1 , chapter 12.
 - * Myers, J. N. Myers, L. A & Omer, T. C (2003). "Exploring the Term of the Auditor-client Relationship and the Quality of Earnings: A Case for Mandatory Auditor Rotation?", *Accounting Review*, Vol. 78, 779-800.
 - * Rusmin, R (2010). " Auditor quality and earnings management: Singaporean evidence". *Managerial Auditing Journal*. Vol. 25 No. 7, 2010 . pp 618-638.
 - * Safari. Momeni. Maatoofi (2011). "Impact of audit quality on earnings management". *International research journal*. No 66. PP 1450-2887.
 - * Sale, N.M & Ismail, A.H (2009). "The Role Of Audit quality And Corporate Governance In Mitigating Earnings management for Malaysian IPO Companies". Working Paper.
 - * Zhou, J. Elder, R (2003). " Audit firm size, Industry specialization and earnings management by initial public offering firms". working paper, Syracuse University, Syracuse, NY and SUNY-Binghamton, Binghamton, NY. PP. 91-102.